



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 31/2012-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. marca 2012 predbežne prerokoval sťažnosť P. W., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody, vo veci namietaného porušenia čl. 21 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 2, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaniach vedených Okresným súdom Trenčín pod sp. zn. 4 T 158/2009, Krajským súdom v Trenčíne pod sp. zn. 3 To 31/2010 a Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 1 Tdo 31/2011 a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť P. W. o d m i e t a .

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. januára 2012 doručená sťažnosť P. W. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia čl. 21 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 2, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 6 ods. 2

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaniach vedených Okresným súdom Trenčín (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 4 T 158/2009, Krajským súdom v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 3 To 31/2010 a Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 1 Tdo 31/2011. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 4. januára 2012.

Zo sťažnosti a z jej doplnenia z 20. februára 2012 doručeného ústavnému súdu 24. februára 2012 vyplýva, že rozsudkom okresného súdu č. k. 4 T 158/2009-363 z 15. februára 2010 bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. a) a e) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Bol mu tiež uložený ochranný dohľad na 2 roky. Uznesením krajského súdu č. k. 3 To 31/2010-379 z 22. apríla 2010 bolo odvolanie sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu zamietnuté. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo 31/2011 zo 14. septembra 2011 bolo dovolanie sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu odmietnuté.

V sťažnosti sa ďalej uvádza, že 5. augusta 2009 bol sťažovateľ zastavený pri jazde motorovým vozidlom a následne zadržaný neďaleko obchodného domu T. v T. políciou. Polícia vykonávala na dvoch vozidlách postriežkovú akciu na sťažovateľa, a to na základe podozrenia, že preváža drogy. Pri kontrole sa pri vozidle našla škatuľka z umelej hmoty a červená papierová taška, v ktorých sa nachádzal heroín s prímiesou kofeínu a paracetamolu. Z uvedeného vyplýva, že polícia už dopredu vedela o príchode sťažovateľa do T. na konkrétne miesto a tam naňho aj čakala. O očakávanom príchode sťažovateľa sa mohla polícia dozvedieť buď z nezákonného odposluchu telefónu sťažovateľa, alebo od svedka B., ktorému sťažovateľ volal v uvedený deň s tým, že príde do T. na uvedené miesto a donesie svedkovi peniaze, ktoré si tento chcel od sťažovateľa požičať. Ak polícia disponovala už vopred informáciou o príchode sťažovateľa a pripravila aj postriežkovú akciu s vopred vytýčeným cieľom zastaviť ho a prehladať tak jeho, ako aj vozidlo, potom mala dostatok času vyžiadať si predbežný súhlas prokurátora s touto akciou. To však

neurobila, pretože v skutočnosti zadržanie sťažovateľa oznámila prokuratúre až o 15.00 h a len potom bol vydaný dodatočný súhlas s vykonaním prehliadky motorového vozidla a sťažovateľa. Preto neobstojí tvrdenie všeobecných súdov, podľa ktorého prehliadku iných priestorov, ako aj osobnú prehliadku možno vykonať, ak príkaz alebo súhlas nemožno dosiahnuť vopred a vec neznesie odklad, alebo ak ide o osobu pristihnutú pri trestnom čine s podmienkou následného upovedomenia oprávneného orgánu. Vykonanie osobnej prehliadky bez príkazu alebo súhlasu zadržanej osoby je možné len v prípade podozrenia, že má pri sebe zbraň alebo inú vec spôsobilú ohroziť život alebo zdravie. Keďže polícia už vopred vedela o príchode sťažovateľa, uvedené konštatovanie všeobecných súdov neobstojí. Potrebný súhlas totiž bolo možné dosiahnuť vopred, a preto tento procesný úkon nebol vykonaný zákonným spôsobom. Podstatná v danej súvislosti je aj skutočnosť, že policajt – kynológ spolu so služobným psom bol vyslaný na miesto už o 11.15 h, teda už 5 minút po obmedzení osobnej slobody sťažovateľa, pričom služobný pes vykonal prehliadku vozidla sťažovateľa už o 11.30 h. Aj z týchto údajov je zrejmé, že polícia už mala služobného psa vopred pripraveného na úkon súvisiaci s osobou sťažovateľa. V kontexte uvedeného možno konštatovať, že tak prehliadka osoby sťažovateľa, ako aj prehliadka motorového vozidla bola vykonaná nezákonným spôsobom, a preto nájdené hlavné dôkazy obžaloby (taštička údajne obsahujúca omamné a psychotropné látky a zatavená slamka údajne obsahujúca omamné látky) boli získané protiprávnym spôsobom, a preto sú ako dôkazy absolútne neúčinné.

Sťažovateľ v priebehu konania poukázal aj na podľa neho podozrivú zhodu medzi dvoma inštitúciami pri stanovení zloženia nájdenej podozrivej látky, keďže Národná protidrogová jednotka (ktorá nie je zariadená na vykonávanie znaleckých rozborov a analýz) už deň po jeho zadržaní určila koncentráciu účinnej látky a aj množstvo dávok, na ktoré to postačovalo, a touto inštitúciou zistené údaje sa ukázali ako takmer totožné s neskorším posudkom Kriministického a expertízneho ústavu Policajného zboru (vydaným viac ako 3 a pol mesiaca potom). Namietal tiež skutočnosť, že stery získané z jeho rúk sa neporovnali, pokiaľ ide o koncentráciu účinnej látky, s koncentráciou zaisteného heroínu. Tým by sa totiž mohlo potvrdiť alebo vyvrátiť, či sťažovateľ naozaj manipuloval so zadržanými psychotropnými látkami, a to podľa toho, či koncentrácia účinnej látky v stere

by bola alebo nebola zhodná s koncentráciou zistenou v prípade zaisteného heroínu. Heroín sa na ruky sťažovateľa mohol dostať napríklad na toailete v obchodnom dome T., kde otváral dvere, pričom na kľučke mohli byť zanechané čiastočky heroínu inou osobou. Poukázal aj na rozdiel v koncentrácii heroínu v slamke (13 %) a v sáčku (8,1 %), pretože ak by slamka patrila sťažovateľovi, tak by logicky mala mať koncentráciu 8,1 %, pretože by bola naplnená heroínom zo sáčku. Vzhľadom na rozdielnosť koncentrácie sťažovateľ tvrdí, že pri kolese jeho motorového vozidla nájdená látka mu nevypadla z vrecka, ale bola úmyselne podhodaná. Sťažovateľovi nebolo umožnené vyšetrovacím pokusom preukázať, že slamka, pokiaľ by mu vypadla z vrecka, nemohla byť na tom mieste, kde bola nájdená.

Sťažovateľ navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru v konaniach vedených okresným súdom pod sp. zn. 4 T 158/2009, krajským súdom pod sp. zn. 3 To 31/2010 a najvyšším súdom pod sp. zn. 1 Tdo 31/2011 s tým, aby uznesenie krajského súdu z 22. apríla 2010 a rozsudok okresného súdu z 15. februára 2010 boli zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Domáha sa tiež náhrady trov právneho zastúpenia advokátom s tým, že zároveň žiada, aby mu bol ústavným súdom ustanovený právny zástupca.

Z uznesenia krajského súdu č. k. 3 To 31/2010-379 z 22. apríla 2010 vyplýva, že ním bolo zamietnuté odvolanie sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 4 T 158/2009 z 15. februára 2010. Sťažovateľom podané odvolanie vytýkalo vykonanie osobnej prehliadky bez splnenia zákonných podmienok s tým, že heroín v zatavenej slamke a v červenej taštičke nebol získaný zákonným spôsobom. Podľa názoru krajského súdu pri zadržení nedošlo k porušeniu ustanovenia § 85 ods. 1 Trestného poriadku v znení účinnom do 14. decembra 2009, podľa ktorého osobu podozrivú zo spáchania trestného činu môže policajt zadržať, ak je prítomný niektorý z dôvodov väzby podľa § 71 Trestného poriadku, aj keď proti nej nebolo vznesené obvinenie. Na zadržanie treba predchádzajúci súhlas prokurátora. Bez takéhoto súhlasu možno zadržanie vykonať, len ak vec nepripúšťa odklad a súhlas nemožno vopred dosiahnuť, najmä ak bola takáto osoba pristihnutá pri trestnom čine, alebo zastihnutá pri úteku. Podľa § 85 ods. 3 Trestného poriadku policajt, ktorý zadržanie vykonal, bez meškania oznámi vykonané zadržanie prokurátorovi a spíše

o zadržaní zápisnicu. Zo zápisnice o zadržaní podozrivej osoby vyplýva, že uvedený procesný postup bol dodržaný a prokurátorovi bolo predmetné zadržanie oznámené o 15.00 h, pričom tento vyslovil aj súhlas s vykonaním prehliadky osobného motorového vozidla v zmysle § 101 ods. 3 Trestného poriadku. Obdobná situácia je z pohľadu dodržania zákona aj pri výkone osobnej prehliadky. Podľa § 99 ods. 3 Trestného poriadku s prihliadnutím na § 102 ods. 4 poslednú vetu osobnú prehliadku je možné vykonať, ak je dôvodné podozrenie, že niekto má pri sebe vec dôležitú pre trestné konanie. Podľa odseku 4 tohto ustanovenia u zadržanej osoby možno vykonať osobnú prehliadku aj vtedy, ak je tu podozrenie, že má pri sebe zbraň alebo inú vec, ktorá by mohla ohroziť život alebo zdravie osoby. Sťažovateľ bol osobou, ktorá už bola odsúdená pre drogový delikt a pretrvávalo u nej vážne podozrenie, že sa zaoberá drogovou trestnou činnosťou, takže tu bola prítomná obava, že má pri sebe drogy, ktoré ohrozujú životy a zdravie ľudí.

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo 31/2011 zo 14. septembra 2011 vyplýva, že ním bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 3 To 31/2010 z 22. apríla 2010. Sťažovateľ v podanom dovolaní vyjadril názor, že hlavné dôkazy obžaloby boli získané protiprávnym spôsobom. Namietal spôsob prehliadky motorového vozidla. Vyjadril názor, že pátrať po osobách, veciach alebo omamných a psychotropných látkach možno len vtedy, ak o nich existuje predchádzajúca vedomosť. Žiaden z dôkazov nepotvrdil skutočnosť, že polícia vopred disponovala vedomosťou o výskyte drog v danom čase a na danom mieste. Ak teda neexistoval dôvod na vykonanie služobného zákroku, potom ani takto získané dôkazy nemožno považovať za zákonne získané a nie je možné ich v konaní použiť. Príkaz na prehliadku iných priestorov (motorového vozidla) bol vydaný až dodatočne. Podľa názoru najvyššieho súdu uplatnenými námietkami sťažovateľa sa už zaoberal aj krajský súd, pričom najvyšší súd sa s jeho závermi a právnou argumentáciou plne stotožňuje. Z relevantných častí trestného spisu vyplýva, že pri vykonaní osobnej prehliadky, ako aj prehliadky osobného motorového vozidla boli dodržané všetky príslušné ustanovenia Trestného poriadku. Zadržanie sťažovateľa bolo 25. augusta 2009 o 15.00 h oznámené prokurátorovi, ktorý vydal súhlas s vykonaním prehliadky motorového vozidla. V danej súvislosti treba zdôrazniť, že tak prehliadku iných priestorov a pozemkov, ako aj osobnú prehliadku možno vykonať okrem

iného aj vtedy, ak príkaz alebo súhlas nemožno dosiahnuť vopred a vec neznesie odklad, alebo ak ide o osobu pristihnutú pri trestnom čine s podmienkou následného upovedomenia oprávneného orgánu. Osobnú prehliadku bez príkazu alebo súhlasu u zadržanej osoby možno vykonať, ak je tu podozrenie, že má pri sebe zbraň alebo inú vec, ktorou by mohla ohroziť život alebo zdravie osoby. Z uvedeného je zrejmé, že osobná prehliadka, ako aj prehliadka motorového vozidla sa vykonala v súlade so všetkými zákonnými ustanoveniami. Zo spisu je ďalej nepochybne zrejmé, že sťažovateľ bol osobou, ktorá už bola v minulosti odsúdená pre trestný čin v súvislosti s omamnými a psychotropnými látkami a existovalo podozrenie, že v trestnej činnosti tejto povahy pokračuje. Z výpovedí svedkov (zúčastnených príslušníkov polície) vyplýva, že kritického dňa na základe pokynov pracovníkov kriminálnej polície sa vykonávala postriežková akcia zameraná na zadržanie osoby podozrivej z prevážania drogy. Preto polícia nepochybne disponovala v inkriminovanom čase s konkrétnymi relevantnými poznatkami.

## II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy

zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

### **K namietanému porušeniu označených práv okresným súdom**

Na rozhodnutie o tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti konaniu vedenému okresným súdom pod č. k. 4 T 158/2009-363 z 15. februára 2010, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná len subsidiárne, teda iba vtedy, keď o ochrane týchto práv nerozhodujú všeobecné súdy. Proti rozsudku okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa vo vzťahu voči okresnému súdu mal krajský súd v rámci odvolacieho konania. Tým je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu. Treba dodať, že sťažovateľ právo podať odvolanie aj využil.

### **K namietanému porušeniu označených práv krajským súdom**

Odlišná je situácia vo vzťahu ku konaniam vedeným krajským súdom pod sp. zn. 3 To 31/2010 a najvyšším súdom pod sp. zn. 1 Tdo 31/2011. Sťažnosť v tejto časti treba považovať za neprípustnú.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nespĺnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

## **K namietanému porušeniu označených práv najvyšším súdom**

Vo vzťahu voči konaniu vedenému krajským súdom sťažovateľ namieta nesprávne skutkové ustálenie, podľa ktorého zatavená plastová slamka s obsahom heroínu, kofeínu a paracetamolu mu mala vypadnúť z vrečka vo chvíli, keď z neho vyťahoval peňaženku s dokladmi. Podľa presvedčenia sťažovateľa plastová slamka mu bola v skutočnosti podhodaná.

Hoci sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie, teraz uvádzanú námietku v podanom odvolaní neuplatnil. V následnom dovolacom konaní ju už úspešne uplatňovať ani nemohol [§ 371 ods. 1 písm. i) časť vety za bodkočiarkou Trestného poriadku]. Inými slovami, sťažovateľ síce z formálneho pohľadu zákonom poskytnutý účinný opravný prostriedok využil, ale z materiálneho hľadiska vzaté tak neurobil, keďže námietku v podanom odvolaní neuplatnil. Preto v rámci aplikácie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (čl. 127 ods. 1 ústavy), ktorú ústavný súd vykladá nielen formálne, ale aj materiálne, bolo potrebné dospieť k záveru o nevyužití riadneho opravného prostriedku zo strany sťažovateľa.

V danej súvislosti treba ešte uviesť, že sťažovateľ ani netvrdil (tým menej preukazoval), že námietku v podanom odvolaní neuplatnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Preto ani neprichádzal zo strany ústavného súdu do úvahy prípadný postup podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vo vzťahu voči konaniu vedenému najvyšším súdom sťažovateľ v podstate namieta, že polícia mala akciu proti nemu vopred pripravenú, o jeho predpokladanom príchode vedela, a preto jej nič nebránilo získať predchádzajúci súhlas prokurátora tak s osobnou prehliadkou, ako aj s prehliadkou motorového vozidla.

Z pohľadu ústavného súdu treba konštatovať, že takto formulovanú námietku sťažovateľ neuplatnil ani v odvolacom, ale ani v dovolacom konaní. Nenamietal teda

neexistenciu predchádzajúceho súhlasu prokurátora z tohto pohľadu. V rozpore so sťažnostným tvrdením pred všeobecnými súdmi zdôrazňoval, že polícia nemala predchádzajúcu vedomosť o omamných a psychotropných látkach.

Vzhľadom na uvedené možno poukázať na právne úvahy ústavného súdu uvedené v súvislosti s neprípustnosťou námietky nesprávne zisteného skutkového stavu. Z rovnakých dôvodov treba za neprípustnú považovať teraz rozoberanú námietku.

Treba tiež uviesť, že sťažovateľ teraz uplatňovanú námietku sformuloval zrejme v reakcii na dôvody dovolacieho uznesenia najvyššieho súdu, podľa ktorých je zo spisového materiálu zrejmé, že 25. augusta 2009 polícia vykonávala postriežkovú akciu zameranú na zadržanie osoby podozrivej z prevážania drogy. Asi z tohto konštatovania dospel sťažovateľ k názoru, že polícia o jeho predpokladanom príchode vopred vedela, a preto jej nič nebránilo vyžiadať si od prokurátora predchádzajúci súhlas s vykonaním osobnej prehliadky, ako aj prehliadky motorového vozidla.

Uvedenú úvahu sťažovateľa ústavný súd nepovažuje za akceptovateľnú. Z konštatovania najvyššieho súdu vôbec nevyplýva, že by polícia mala v inkriminovanom čase k dispozícii natoľko konkrétnu informáciu, ktorá by poukazovala priamo na osobu sťažovateľa. Išlo o postriežkovú akciu zameranú na zadržanie osoby podozrivej z prevážania drogy.

Sťažovateľ v tejto súvislosti predložil ústavnému súdu rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 37/2011 z 25. októbra 2011, ktorý podľa jeho názoru možno považovať za precedens, keďže sa v ňom rieši obdobná problematika. Totiž aj v uvedenom prípade policajná hliadka už vopred disponovala informáciou, že obžalovaný preváža vo svojom vozidle drogu, a preto vykonala na neho postriežkovú akciu. Podľa názoru najvyššieho súdu na prehliadku vozidla obžalovaného musel byť predchádzajúci súhlas prokurátora, keďže tento sa dal nepochybne včas zadovážiť.

Z pohľadu ústavného súdu treba uviesť, že rozsudok najvyššieho súdu, na ktorý sa sťažovateľ odvoláva, je založený na zásadne odlišnom skutkovom stave. Zásadný rozdiel spočíva v tom, že v prípade posudzovanom najvyšším súdom orgány činné v trestnom konaní mali k dispozícii informáciu, ktorá konkrétne poukazovala na osobu obžalovaného, čo však v prípade teraz posudzovanom ústavným súdom dané nebolo. Predovšetkým je však podstatné a rozhodujúce to, že v prípade, na ktorý sa sťažovateľ odvoláva, obžalovaný tvrdenú okolnosť namietal tak v odvolacom, ako aj v dovolacom konaní, čo tak isto v prípade sťažovateľa dané nie je.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. marca 2012